

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 30-11-2020

Mødedato Mandag d. 30. november 2020 kl. 11:00

Mødested Konference 1 og 2, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Behandling af åben dagsorden (11.00-12.00) #.....	3
Forberedelse af fællesmøder (12.00-12.30) #.....	4
Fællesmøde med Rådet for Fremtidens Kompetencer (12.30-13.30) #.....	5
Fællesmøde med fordelingsudvalg Øst (13.30-15.00) #.....	7
Tema: drøftelse af kapacitetsindmelding (15.00-16.30) #.....	8
Kapacitetsfastsættelse for STX, HF, HHX og HTX 2021-2022.....	9
Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog.....	12
Udmøntning af projektpuljen 2021.....	14
Tilskud til sundhedsinnovationsprojekt om Extended Reality (XR).....	17
Midttrafiks forslag til ny indtægtsdelingsmodel.....	19
Tilskud til pilotprojekt med elbus.....	21
Orientering om Kollektiv Trafikplan for Midt- og Vestjylland, herunder unges transportvaner #.....	23
Prioritering af kulturudviklingsmidlerne i 2021 #.....	25
Orientering om grundvandstruende jordforureninger, som afventer oprensning i Region Midtjylland.....	27
Orientering om offentliggørelse af høringssvar #.....	29
Drøftelse af møder i Danske Regioner #.....	30
Gensidig orientering #.....	31

Punkt 1: Behandling af åben dagsorden (11.00-12.00) #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Udvalget påbegynder behandlingen af punkterne 8 til 17 på denne dagsorden.

Beslutning

Intet referat.

Punkt 2: Forberedelse af fællesmøder (12.00-12.30) #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Udvalget drøfter forventninger til de kommende fællesmøder.

Der serveres frokost.

Beslutning

Intet referat.

Punkt 3: Fællesmøde med Rådet for Fremtidens Kompetencer (12.30-13.30)

#

1-01-76-6-18

Sagsfremstilling

Regionsrådet nedsatte i 2018 Rådet for Fremtidens Kompetencer. Rådet består af 23 repræsentanter for midtjyske virksomheder, uddannelsesinstitutioner, kommuner og regionen. Det har til opgave at sikre fælles retning i arbejdet med fremtidens kompetencer og har en rådgivende funktion overfor regionsrådet i forhold til uddannelses- og kompetenceområdet.

Der lægges på mødet først op til en drøftelse af samarbejdet mellem regionsrådet og Rådet for Fremtidens Kompetencer, herunder hvordan de kan understøtte hinandens arbejde, og hvilke fælles principper der skal gælde for samarbejdet.

Region Midtjyllands strategi på uddannelsesområdet – Uddannelsespolitik 2016-2020 – skal fornys. Regionen står i de kommende år over for en række udfordringer på uddannelses- og kompetenceområdet, der kræver langsigtede og strategiske løsninger. Der lægges derfor op til en drøftelse af de hovedudfordringer, som skal adresseres i uddannelsespolitikken.

Endelig vil formanden for det regionale sprogudvalg, Flemming Steen Jensen, orientere kort om arbejdet i det regionale sprogudvalg om Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog, der har stor opbakning både i det regionale sprogudvalg og Rådet for Fremtidens Kompetencer. Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog behandles særskilt på dagsordenen.

Program for temapunktet

Kl. 12.30-12.35 Formand for udvalg for regional udvikling Jørgen Nørby byder velkommen til mødet.

Kl. 12.35-12.45 **Drøftelse af samspillet mellem regionsrådet og Rådet for Fremtidens Kompetencer**
Drøftelsen tager udgangspunkt i en oversigt over de sager, som Rådet for Fremtidens Kompetencer tidligere har sendt til behandling i regionsrådet. Udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen indleder drøftelsen.

Kl. 12.45-13.15 **Drøftelse af regionens nye uddannelsespolitik**
Formand for udvalg for regional udvikling Jørgen Nørby vil præsentere problemstillinger, som skal behandles i uddannelsespolitikken.

Kl. 13.15-13.30 **Det regionale sprogudvalg og Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog**
Formand for det regionale sprogudvalg Flemming Steen Jensen, Horsens Gymnasium, vil kort orientere om arbejdet i sprogudvalget og om Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog.

Beslutning

Udvalgsformand Jørgen Nørby bød velkommen til udvalgsrådet.

Udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen præsenterede sager, som Rådet for Fremtidens Kompetencer tidligere har sendt til behandling i regionsrådet.

Herefter lagde formand for udvalg for regional udvikling Jørgen Nørby op til en drøftelse af problemstillinger i relation til uddannelsespolitikken. Kredsen drøftede i den forbindelse en række emner. Følgende temaer blev blandt andet berørt:

- Uddannelsesbehovet og -mulighederne hos bogligt svage unge.
- Sammenhænge mellem uddannelser og arbejdsmarkedets behov.
- Løbende kompetenceudvikling i livet og at der derfor ikke blot bør fokuseres på unge og deres uddannelser.
- Merit og realkompetencevurdering og at uddannelse er noget man kan tage i flere og mindre forløb.
- Gymnasietilbud i udkantsområder.
- Ønske om fokus på kvalitet og åbenhed overfor fusioner.

Formand for det regionale sprogudvalg Flemming Steen Jensen, Horsens Gymnasium, orienterede om arbejdet i sprogudvalget og om Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog. Der var opbakning til arbejdet.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Medlemmer af Rådet for Fremtidens Kompetencer

Sager overgået fra Rådet for Fremtidens Kompetencer

Punkt 4: Fællesmøde med fordelingsudvalg Øst (13.30-15.00) #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling har inviteret fordelingsudvalg øst til et fællesmøde for at drøfte kapacitetsfastsættelsen på gymnasieområdet for optageåret 2021-2022.

Drøftelsen vil tage afsæt i det materiale, som fremgår af det særskilte punkt om emnet på denne dagsorden.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling og repræsentanterne for fordelingsudvalg øst drøftede kapacitetsfastsættelsen på gymnasieområdet for optageåret 2021-2022.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 5: Tema: drøftelse af kapacitetsindmelding (15.00-16.30) #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Som opfølgning på fællesmødet med fordelingsudvalg øst og som forberedelse til, at udvalg for regional udvikling skal afgive indstilling til regionsrådet i forhold til kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet for optageåret 2021-2022, foretages en temadrøftelse.

Drøftelsen vil tage afsæt i det materiale, som fremgår af det særskilte punkt om emnet på denne dagsorden.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede kapacitetsfastsættelsen på gymnasieområdet for optageåret 2021-2022.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling. Regionsrådsmedlem Jakob Rixen deltog i drøftelsen.

Punkt 6: Kapacitetsfastsættelse for STX, HF, HHX og HTX 2021-2022

1-30-76-40-20

Resume

Regionsrådet skal informere Børne- og Undervisningsministeriet om den samlede kapacitetsfastsættelse for gymnasierne i regionen, ligesom regionsrådet kan indstille til ministeriet, at der fastlægges et kapacitetsloft for ét eller flere gymnasiers optag. Et kapacitetsloft defineres ved, at et gymnasium ikke kan optage elever udover den kapacitet, som det tildeles. Regionsrådet skal tage stilling til to kapacitetsforslag for fordelingsudvalg Øst, hvor der lægges op til en begrænsning af kapaciteten for en række gymnasier. Administrationens forslag til kapacitet har i år været sendt i høring hos gymnasierne, og der er modtaget høringssvar fra en række gymnasier.

Direktionen indstiller,

- at administrationens forslag til kapacitetsfastsættelse for fordelingsudvalg Øst drøftes med henblik på afgivelse af indstilling til regionsrådet,
- at den indmeldte STX-kapacitet for fordelingsudvalgene Vest, Syd og Nord tages til efterretning,
- at den indmeldte kapacitet for HF i de fire fordelingsudvalg tages til efterretning, og
- at den indmeldte kapacitet for HHX og HTX tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har overordnet kompetence til at koordinere den samlede indsats i regionen for at sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelser, herunder den geografiske placering og kapaciteten på uddannelserne. Regionsrådets koordinering sker i samarbejde med gymnasierne, der alle er selvejende institutioner.

Regionsrådet skal informere Børne- og Undervisningsministeriet om den samlede kapacitetsfastsættelse for gymnasierne i regionen senest den 1. februar 2021. Administrationens forslag til kapacitetsfastsættelse har været sendt i høring hos gymnasierne i perioden 2.-13. november 2020 for at skabe øget åbenhed og gennemsigtighed i forhold til tidligere år, og for at give mulighed for en dialog om kapacitetsfastsættelsen. Der er givet et kort resume af høringsvarerne nedenfor under det enkelte fordelingsudvalg. De samlede høringssvar fremgår af bilaget "Gymnasiernes høringssvar".

Administrationen har primo oktober modtaget forslag til kapacitetsfastsættelse fra de forpligtende samarbejder, og har på baggrund heraf udarbejdet forslag til kapacitet for optageåret 2021-2022, jf. bilaget "Kapacitetsindmelding og kapacitetsforslag 2021-2022 STX-HF-PreIB".

Administrationens forslag tager udgangspunkt i, at der på overordnet niveau er tilstrækkelig med kapacitet i alle fordelingsudvalg. Forslaget tager endvidere udgangspunkt i, at så mange elever som muligt kan få opfyldt deres første prioritet, og at antallet af elevflytninger minimeres. Samtidig er der også behov for en stram kapacitetsstyring for at adressere de udfordringer, der er på gymnasieområdet:

- Polariseringen i de store byer. Det gør sig gældende for gymnasierne i Aarhus
- Udviklingen i søgemønstre, hvor eleverne i stigende grad søger mod de større byer. Det gør sig gældende for omegnsgymnasier i nærheden af de større byer
- Faldende ungdomsårgange. Det gør sig primært gældende for gymnasier beliggende uden for de større byområder.

Den midlertidige lov fra 2019, der gav gymnasierne mulighed for at fastsætte lokale elevfordelingsregler, er blevet forlænget til også at gælde for skoleåret 2021/2022. Det er uafklaret, hvorvidt fordelingsudvalg Øst vil anvende denne mulighed. Der gennemføres for nuværende indledende drøftelser i fordelingsudvalget herom. Såfremt der ikke kan opnås enighed i fordelingsudvalget, kan et gymnasium, som har anmodet fordelingsudvalget om at fastsætte lokale elevfordelingsregler, klage til regionsrådet over fordelingsudvalgets afgørelse senest den 7. januar 2021.

I det følgende gennemgås kapacitetsfastsættelsen for de fire fordelingsudvalg.

Fordelingsudvalg Øst

Regionsrådet har tidligere tilkendegivet, at kapaciteten skal begrænses på et antal gymnasier, således at udbudsstederne Aarhus Gymnasium (Tilst) og Viby Gymnasium sikres et tilstrækkeligt elevgrundlag. På denne baggrund har administrationen udarbejdet to forslag til kapacitetsfastsættelse i fordelingsudvalg Øst, jf. bilaget "Kapacitetsindmelding og kapacitetsforslag 2021-2022 STX-HF-PreIB".

Forslag 1. Gældende kapacitet

Dette forslag tager udgangspunkt i, at kapaciteten i fordelingsudvalg Øst har været tilstrækkelig, og at de gældende kapacitetslofter har medvirket til at understøtte elevgrundlaget på de gymnasier, der er udfordrede på elevsammensætningen. Forslaget er en videreførelse af kapaciteten for indeværende år, og der foretages ingen ændringer i forhold hertil. Såfremt de kommende ansøgertal og søgemønstre vil ligne indeværende år, forventes ca. 375 elevflytninger ved dette forslag. Hertil vil eventuelt komme flytninger som følge af lokale elevfordelingsregler, f.eks. fordeling af elever fra KUO-områder (ansøgere med bopæl i almene boligområder, der har et stort antal beboere uden for arbejdsmarkedet). I forhold til den indmeldte kapacitet, sættes kapaciteten ned med én klasse på følgende gymnasier: Egaa Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Risskov Gymnasium, Favrskov Gymnasium og Skanderborg Gymnasium. Aarhus Katedralskole og Marselisborg Gymnasium sættes ned med to klasser i forhold til den indmeldte kapacitet. For de øvrige gymnasier fastholdes den indmeldte kapacitet, som er uændret i forhold til sidste år, dog har Aarhus Gymnasium, Tilst, ønsket at sætte sin kapacitet op fra fire til fem klasser. Denne indmelding imødekommes, da der ikke er behov for at pålægge udbudsstedet i Tilst et kapacitetsloft.

Forslag 2. Implementering af regionsrådets beslutning den 28. marts 2020

Dette forslag tager udgangspunkt i, at Aarhus Gymnasium for andet år i træk ikke har fået et elevgrundlag, der sikrer et økonomisk og fagligt bæredygtigt gymnasium. Det foreslås derfor at indstille til ministeren, at Aarhus Gymnasiums udbud på Dollerupvej nedlægges. Der skal fortsat være en stram kapacitetsstyring på et antal gymnasier for at sikre et tilstrækkeligt elevgrundlag på Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst. Såfremt de kommende ansøgertal og søgemønstre vil ligne indeværende år, forventes ca. 300 elevflytninger ved dette forslag. Hertil vil eventuelt komme flytninger som følge af lokale elevfordelingsregler, f.eks. fordeling af elever fra KUO-områder. I forhold til den indmeldte kapacitet, som svarer til den kapacitet, der var gældende i 2018, sættes kapaciteten ned med én klasse på følgende gymnasier: Marselisborg Gymnasium, Egaa Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole, Risskov Gymnasium, Favrskov Gymnasium og Skanderborg Gymnasium. Aarhus Katedralskole og Marselisborg Gymnasium sættes således op med én klasse i forhold til indeværende års kapacitet for at reducere antallet af elevflytninger. For de øvrige gymnasier fastholdes den indmeldte kapacitet.

Høringssvar

Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium påpeger begge i deres høringsvar, at administrationens kapacitetsforslag ikke giver dem et bæredygtigt elevgrundlag, men at der er behov for at reducere kapaciteten yderligere på de overansøgte gymnasier. Evalueringen af dette års elevoptag viser, at begge gymnasier ender med færre elever end forudsat i regionsrådets beslutning fra januar 2020. Viby Gymnasium har således nu 5 klasser, mens der var beregnet 8 klasser ved regionsrådets beslutning. Tilsvarende har Aarhus Gymnasium nu 5 klasser, hvor der var beregnet 7 klasser ved regionsrådets beslutning. Aarhus Gymnasium gør endvidere opmærksom på, at såfremt de ikke kan garanteres samlet set seks klasser med en balanceret elevsammensætning i februar måned efter studiestart, vil det afvikle STX-tilbuddet og helt lukke lokationen i Tilst.

De øvrige Aarhus-gymnasier anmoder alle om, at de ikke pålægges de foreslåede kapacitetslofter og gør opmærksom på, at de fremlagte forslag vil give et stort antal elevflytninger. Marselisborg Gymnasium, Aarhus Katedralskole og Risskov Gymnasium henviser desuden til, at de foreslåede kapacitetslofter giver udfordringer i forhold til oprettelse af et bredt studieretningstilbud og i forhold til skolernes økonomi. Endelig påpeger Skanderborg Gymnasium og Favrskov Gymnasium, at de med kapacitetslofterne ikke vil have mulighed for at optage de elever, som bor i gymnasiets lokalområde, og som har angivet gymnasiet som deres 1. prioritet.

Den gældende kapacitet for HF fastholdes.

Fordelingsudvalg Nord

Gymnasierne i fordelingsudvalg Nord er blevet enige om en reduktion i STX-kapaciteten i forhold til tidligere år på i alt fem klasser, jf. bilaget "Kapacitetsindmelding og kapacitetsforslag 2021-2022 STX-HF-PreIB".

Høringssvar

Fordelingsudvalg Nord har afgivet et samlet høringsvar. Fordelingsudvalget ønsker at støtte Bjerringbro Gymnasium, der ikke har tilstrækkelig søgning til at kunne fylde tre hele klasser og den samlede kapacitet i fordelingsudvalget er således sænket med i alt fem klasser. Fordelingsudvalget vurderer dog, at en yderligere kapacitetsbegrænsning i deres eget område ikke vil resultere i fordeling af flere elever til Bjerringbro Gymnasium, men at der i stedet er brug for at reducere kapaciteten på Silkeborg Gymnasium og Favrskov Gymnasium.

Den gældende kapacitet for HF fastholdes.

Fordelingsudvalg Vest

Den gældende kapacitet for STX og HF fastholdes - dog med den undtagelse, at Ikast-Brande Gymnasium ønsker at hæve sin kapacitet med henholdsvis en HF-klasse og en PreIB-klasse. Den indmeldte kapacitet fremgår af bilaget

"Kapacitetsindmelding og kapacitetsforslag 2021-2022 STX-HF-PreIB".

Opmærksomheden henledes på, at på grund af den demografiske udvikling med faldende ungdomsårgange formodes det, at der inden for en kortere årrække vil være behov for at se på kapaciteten i dette fordelingsudvalg.

Høringssvar

Der er modtaget høringssvar fra Holstebro Gymnasium og fra Struer Gymnasium. Holstebro Gymnasium fremhæver i dets høringssvar, at en eventuel reduktion i gymnasiets kapacitet vil betyde ændrede søgemønstre i retning af en øget søgning til de erhvervsgymnasiale uddannelser og ikke nødvendigvis en øget søgning til gymnasier i andre byer, ligesom en kapacitetsbegrænsning vil have en række utilsigtede konsekvenser for Holstebro Gymnasium i form af bl.a. dårligere udnyttelse af bygningsmasse og lærerkræfter samt forringet mulighed for at tilbyde en bred vifte af studieretninger. Struer Gymnasium anfører i dets høringssvar, at de ønsker at fastholde deres kapacitet, da der ikke er udfordringer med at opfylde elevernes ønske om optag på skolen. Det har ingen bemærkninger til den øvrige kapacitetsfastsættelse i fordelingsudvalget.

Fordelingsudvalg Syd

Den gældende kapacitet for STX og HF fastholdes. Den indmeldte kapacitet fremgår af bilaget "Kapacitetsindmelding og kapacitetsforslag 2021-2022 STX-HF-PreIB".

Der er ikke modtaget høringssvar for fordelingsudvalg Syd.

Kapacitet på HHX og HTX

Regionsrådet skal ligeledes informere Børne- og Undervisningsministeriet om kapaciteten for HHX og HTX. De to uddannelser indgår ikke i de forpligtende samarbejder og fastsætter selv deres kapacitet. Der er derfor kun tale om, at regionen skal informere ministeriet om kapaciteten. Den indmeldte kapacitet fremgår af bilaget "Kapacitetsindmelding 2021-2022 HHX-HTX".

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at regionsrådet indstiller administrationens forslag 2 til undervisningsministeren, således at Aarhus Gymnasiums udbud på Dollerupvej nedlægges, samt at der fastlægges et kapacitetsloft i forhold til deres indmeldte kapacitet for Marselisborg Gymnasium, Egaa Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole, Risskov Gymnasium, Favrskov Gymnasium og Skanderborg Gymnasium.

at den indmeldte STX-kapacitet for fordelingsudvalgene Vest, Syd og Nord tages til efterretning,

at den indmeldte kapacitet for HF i de fire fordelingsudvalg tages til efterretning, og

at den indmeldte kapacitet for HHX og HTX tages til efterretning.

Rasmus Foged tog forbehold for indstillingen, da han finder, at administrationens forslag 2 begrænser kapaciteten i fordelingsudvalg Øst for meget.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Kapacitetsforslag Fordelingsudvalg ØST

Kapacitetsforslag Fordelingsudvalg Nord-Syd-Vest

Høringssvar fra gymnasierne

Kapacitetsindmelding 2021-2022-HHX-HTX

Faktaark på gymnasierne i Region Midtjylland

Punkt 7: Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog

1-30-76-17-19

Resume

Rådet for Fremtidens Kompetencer anbefaler, at der vedtages en midtjysk strategi for fremmedsprog. Strategien indeholder syv indsatsområder, hvor fokus bl.a. er på at skabe partnerskaber for små sproghold og brobygning, en øget indsats i forhold til efteruddannelse, implementering af fremmedsprog i Teknologipagten samt et styrket samarbejde med regionens EU-kontor på sprogområdet.

Derudover har rådet udarbejdet fire policy-anbefalinger for at kunne påvirke de strukturelle udfordringer, som rækker ud over det regionale niveau og rammer hele uddannelseskæden fra grundskolen til ungdomsuddannelserne, de videregående uddannelser samt efter- og videreuddannelsessystemet.

Direktionen indstiller,

at den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog godkendes, og

at policy-anbefalingerne fra Rådet for Fremtidens Kompetencer og de foreslåede initiativer godkendes.

Sagsfremstilling

Fremmedsprogene i Danmark er pressede. Begrænsede og faldende sprogkompetencer fører bl.a. til en svækket konkurrenceevne, da engelskkompetencer ikke er nogen selvfølge i Danmarks største eksportmarkeder. I Tyskland er det kun omkring halvdelen, som taler engelsk. I Frankrig er tallet kun en tredjedel, og i Spanien er det helt nede på en femtedel. Samtidig viser analyser fra Dansk Industri, at mere end to tredjedele af de internationale virksomheder har behov for flere sprogkompetencer i fremtiden. Ydermere betyder manglende kompetencer inden for sprog og tilhørende kulturer, at vi bliver sat tilbage som internationalt orienteret videnregion.

Derfor er det problematisk, at færre og færre unge vælger sprogfagene til i gymnasierne, hvor antallet af STX-studenter med tre eller flere sprog er faldet fra 40 procent før 2005 til fire procent i 2016. Undersøgelser viser samtidig, at der uddannes et meget lavt antal tysk- og franskundervisere, samt at tysk er det fag i grundskolen, hvor skolelederne forventer den største mangel på undervisere i fremtiden. I årene 2010-2016 blev der ikke uddannet en eneste folkeskolelærer med fransk i Region Midtjylland, og dimensioneringen på kandidatuddannelsen i tysk og fransk på Aarhus Universitet er nede på to kandidater om året. Fremmedsprogenes udfordringer i forhold til uddannelseskæden er generelle, så erhvervsuddannelserne er ligeledes ramt.

Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog

På baggrund af ovenstående problemstillinger valgte Rådet for Fremtidens Kompetencer i 2019 at nedsætte et sprogudvalg. Rådet og sprogudvalget består af repræsentanter fra uddannelsesinstitutioner, erhvervslivet, offentlige organisationer og midtjyske kommuner. Efter anbefaling fra sprogudvalget besluttede rådet, at igangsætte arbejdet med en midtjysk sprogstrategi. Formålet med strategien er at sikre sammenhæng på tværs af uddannelseskæden og at øge interessen for fremmedsprog blandt unge i Region Midtjylland.

Strategien består af syv indsatser, som bl.a. fokuserer på at styrke partnerskaber for brobygning samt at øge muligheden for at samarbejde om små sproghold på ungdomsuddannelserne. Der igangsættes desuden flere initiativer med fokus på arbejdsstyrkens behov, og derudover sættes der fokus på dobbeltkompetencer igennem samspil med Den Midtjyske Teknologipagt samt et samarbejde med Central Denmark EU Office (CDEU) om et EU-projekt. Dobbeltkompetencer dækker over personer, som har professionelle kompetencer inden for mindst to fagområder. I dette tilfælde drejer det sig om personer, som både har stærke sproglige og naturvidenskabelige kompetencer, fx en ingeniør, som kan tale et fremmedsprog på et højt niveau.

Derudover vil der være fokus på en øget viden om de unges interesse for fremmedsprog samt en årlig monitorering af strategiens fremdrift.

Strategien forankres i Rådet for Fremtidens Kompetencer. Sprogudvalget fortsætter permanent med henblik på at bistå rådet. Såfremt regionsrådet godkender Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog, lanceres den på en konference i 2021.

Policy-anbefalinger vedrørende fremmedsprog

Anbefaling 1: Grundskolen og læreruddannelsen

Det anbefales at gå i dialog med de midtjyske kommuner og VIA University College om et langsigtet samarbejde om uddannelseskæden for fremmedsprog. Hvis regionsrådet følger anbefalingen, vil administrationen forberede dialog med kommunerne gennem kommunekontaktrådet.

Anbefaling 2: Ungdomsuddannelsen

Den seneste gymnasireform fra 2017 har ikke styrket forholdene for fremmedsprog på ungdomsuddannelserne, da de nuværende studieretninger gør det svært for de studerende at prioritere fremmedsprog. Hvis regionsrådet følger anbefalingen, vil administrationen gå i dialog med Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier, elevorganisationerne og Danske Regioner med henblik på et fælles indspil til Undervisningsministeriet.

Anbefaling 3: Sproguddannelser på universitetet

Den nuværende dimensioneringsmodel på universiteterne rammer fremmedsprogsfagene uhensigtsmæssigt hårdt. Da dimensionering er baseret på de seneste års ledighedstal, skuer den bagud og baserer sig på de efterhånden ganske få kandidater, som uddannes. Hvis regionsrådet følger anbefalingen, vil administrationen fortsætte dialogen med Aarhus Universitet og Dansk Industri med henblik på et fælles indspil til Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Anbefaling 4: Efter- og videreuddannelse

Princippet om livslang læring holder i høj grad også, når det kommer til fremmedsprogene. Sproglige kompetencer skal vedligeholdes og nye færdigheder skal tillæres for at arbejdsstyrken i Region Midtjylland har de rette kompetencer. Region Midtjylland går derfor i dialog med relevante aktører for at sikre og medvirke til, at der findes tilstrækkelige efter- og videreuddannelses tilbud i regionen.

Økonomi

Som en del af teknologipagten vil uddannelsesinstitutionerne kunne søge om udviklingsmidler til sprogprojekter under temaet "Sprog". Der samarbejdes desuden med Central Denmark EU Office om en EU-ansøgning med fokus på fremmedsprog.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog godkendes, og

at policy-anbefalingerne fra Rådet for Fremtidens Kompetencer og de foreslåede initiativer godkendes.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog

Punkt 8: Udmøntning af projektpuljen 2021

1-22-76-1-19

Resume

Regionsrådet har med budget 2021 afsat 24,3 mio. kr. til en projektpulje til finansiering af aktiviteter, der er med til at realisere visionerne i den regionale udviklingsstrategi. Der fremlægges forslag til udmøntningen af projektpuljen.

Direktionen indstiller,

- at de interne omprioriteringer på i alt 3,3 mio. kr. under regionale udviklingsaktiviteter og de medfølgende bevillingsændringer, jf. tabel 1, godkendes,
- at udmøntningen af projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter, jf. tabel 2, godkendes, og
- at bevillingsændringen på 0,65 mio. kr., jf. tabel 3, godkendes.

Sagsfremstilling

Med projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter er der mulighed for at understøtte aktiviteter, der er med til at realisere den regionale udviklingsstrategi. Strategien har fokus på regionens opgaver og samarbejder inden for bl.a. mobilitet, landdistrikter, sundhedsinnovation, klima, udvikling af arbejdskraftressourcer samt bæredygtighed og grøn omstilling.

Regionsrådet har afsat 24,3 mio. kr. til projektpuljen. Administrationen foreslår, at der omprioriteres i alt 3,3 mio. kr. fra indsatsområdet 'udvikling af arbejdskraftressourcer' under projektpuljen til 'uddannelsesområdet', da administrationen vil foreslå at anvende disse midler på aktiviteter inden for uddannelsesområdet. Heraf har regionsrådet tilkendegivet villighed til at bevilge 2,5 mio. kr. i 2021 af midlerne til udvikling af arbejdskraftressource til EuroSkills, hvor efterfølgende er det blevet tydeligt, at midlerne bør finansieres af uddannelsespuljen.

Tabel 1. Interne bevillingsændringer for bevillingen regionale udviklingsaktiviteter	
1.000 kr.	2021
<i>Bevillingsændring</i>	
Udvikling af arbejdskraftressourcer - tilskudsmidler	-2.500
Uddannelsespuljen - tilskudsmidler	2.500
Udvikling af arbejdskraftressourcer - udviklingsmidler	-800
Uddannelsesområdet - udviklingsmidler	800
Total	0

Der vil således være 21 mio. kr. i projektpuljen.

Administrationen foreslår, at 10,45 mio. kr. anvendes som tilskudsmidler, og at 9,9 mio. kr. anvendes som udviklingsmidler. Herudover foreslås 0,65 mio. kr. omprioriteret til personaleressourcer. Tilskudsmidler er midler, der gives som tilskud til andre aktørers indsatser. Bevillinger med tilskudsmidler på over 0,1 mio. kr. skal godkendes af regionsrådet og vil blive forelagt regionsrådet i selvstændige sager, når det bliver aktuelt. Udviklingsmidler er midler, der kan anvendes på eksterne analyser, forundersøgelser, konsulentbistand, afholdelse af konferencer og andre udviklingsaktiviteter, som regionen er ansvarlig for. Omprioriteringen af personaleressourcer har regionsrådet tilkendegivet villighed til på mødet i november 2020 i forbindelse med sagen om etablering af Danish Life Science Cluster. Omprioriteringen kræver en bevillingsændring, jf. tabel 3.

Tabel 2 viser, hvordan midlerne foreslås fordelt inden for de enkelte indsatsområder.

Tabel 2. Projektpuljen under regionale udviklingsaktiviteter				
1.000 kr.	Tilskuds- midler	Udviklings- midler	Omprioriteret til personale- ressourcer	Ramme i alt
Mobilitet	1.500	500		2.000
Internationale aktiviteter		600		600
Landdistrikter	1.000	700		1.700
Sundhedsinnovation	4.500	4.150	650	9.300
Bæredygtighed og grøn omstilling	1.700	1.837		3.537
Klima		2.100		2.100
Udvikling af arbejdskraftressourcer	1.750	50		1.800
Total	10.450	9.937	650	21.037

Tabel 3. Oversigt over bevillingsændring	
1.000 kr.	Drift 2021
2020 p/l	Udgift
Bevillingsændringer*	
Regional udviklingsaktiviteter - projektpulje	-650
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	650
Bevillingsændringer i alt	0
* + = øgede udgifter og - = reducerede udgifter	

Der vil blive fulgt op på aktiviteterne under projektpuljen med en aktivitets- og økonomiopfølgning, der forelægges regionsrådet i maj og oktober.

Aktiviteter i 2021

I det følgende gives en kort gennemgang af de aktiviteter, som projektpuljen vil finansiere under de enkelte indsatsområder. Aktiviteterne og det forventede forbrug er uddybet i vedlagte notat.

Mobilitet

Regionen vil have et særligt fokus på bæredygtig mobilitet. Tilskudsmidlerne forventes bl.a. at blive anvendt på at understøtte klimasamarbejdsaftalen med Transport- og Boligministeriet samt den fortsatte etablering af supercykelstisekretariatet i Østjylland. Udviklingsmidlerne vil blive anvendt på at understøtte regionens mobilitetssamarbejde med kommunerne.

Internationale aktiviteter

Regionen vil fortsat have fokus på at styrke det internationale samarbejde og forventer at anvende udviklingsmidler på kontingent til Konferencen for perifere maritime regioner (også kendt som CPMR), Nordsø-kommissionen, hvor der sidder repræsentanter fra regionsrådet samt medlemskab af foreningen Danmark-Kina og delegationsbesøg.

Landdistrikter

Regionen vil have et særligt fokus på bæredygtige og attraktive lokalsamfund. Tilskudsmidlerne vil bl.a. blive anvendt på aktiviteten 'Den bæredygtige landsby', hvor kommuner i samarbejde med en eller flere landsbyer kan søge om tilskud til udviklingsprojekter, hvor der arbejdes med lokale bæredygtighedsinitiativer. Der afsættes også midler til at uddele årets landsbypris. Udviklingsmidlerne vil bl.a. blive anvendt på udviklingsforløb for de landsbyer, som indstilles som kandidater til landsbyprisen.

Sundhedsinnovation

Regionen vil have et særligt fokus på digital sundhed og i den forbindelse også understøtte den nye nationale klynge Danish Life Science Cluster. Under tilskudsmidlerne vil mikrofinansieringspuljen bl.a. blive videreført, hvor hospitaler og institutioner kan søge om tilskud til deres projekter. Udviklingsmidlerne vil bl.a. blive anvendt på aktiviteter inden for sundhed og ernæring, digital sundhed samt kultur og sundhed.

Bæredygtighed og grøn omstilling

Regionen vil have et særligt fokus på cirkulær økonomi i de midtjyske kommuner og afsætter derfor tilskudsmidler til at støtte kommunale projekter inden for cirkulær økonomi. Regionen har også fokus på at udmønte den kommende bæredygtighedsstrategi og afsætter både tilskudsmidler og udviklingsmidler hertil. Udviklingsmidlerne vil også bl.a. blive anvendt på samarbejdet om de kommunale og det regionale energiregnskab.

Klima

Regionen vil i 2021 fortsat anvende midler på udviklingen af værktøj til multifunktionel jordfordeling. Derudover vil udviklingsmidlerne bl.a. også blive anvendt til afholdelse af et årligt nationalt klimatopmøde for politikere, ledere og embedsmænd, samt på verdens vandkonference, som afholdes i København i 2021.

Udvikling af arbejdskraftressourcer

Regionen forventer at anvende tilskudsmidler på et socialfondsprojekt samt som medfinansiering af andre EU-projekter, f.eks. et Erasmus projekt vedrørende sprogstrategi. Udviklingsmidlerne vil bl.a. blive anvendt til at understøtte Rådet for Fremtidens Kompetencer.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at de interne omprioriteringer på i alt 3,3 mio. kr. under regionale udviklingsaktiviteter og de medfølgende bevillingsændringer, jf. tabel 1, godkendes,

at udmøntningen af projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter, jf. tabel 2, godkendes, og

at bevillingsændringen på 0,65 mio. kr., jf. tabel 3, godkendes.

Claus Kjeldsen og Carsten Kissmeyer var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

På mødet i november 2020 tilkendegav regionsrådet villighed til at reservere midler under indsatsområdet sundhedsinnovation i forbindelse med punktet om etablering af Danish Life Science Cluster.

På mødet i januar 2020 tilkendegav regionsrådet villighed til at bevilge midler til EuroSkills i 2021.

Bilag

Udmøntning af projektpuljen 2021

Punkt 9: Tilskud til sundhedsinnovationsprojekt om Extended Reality (XR)

1-30-76-8-20

Resume

Der søges om 1 mio. kr. i medfinansiering til et innovationsprojekt om Extended Reality (XR) på Hospitalsenhed Midt. Projektet vil udvikle løsninger, der hjælper både klinikere og patienter i forbindelse med indlæggelser og operationer på hospitalet samt i videre forløb ved brug af teknologi som f.eks. 3D-briller.

Direktionen indstiller,

at der ydes tilskud på 1 mio. kr. i 2020 fra puljen til sundhedsinnovation under de regionale udviklingsaktiviteter til projektet "XR Midt" på Hospitalsenhed Midt med ViborgEgnens Erhvervsråd som operatør.

Sagsfremstilling

Hospitalsenhed Midt søger om medfinansiering til projektet "XR Midt", som skal understøtte udviklingen af Extended Reality. Extended Reality (XR) dækker over teknologiske løsninger, hvor den virkelige og virtuelle verden mødes, f.eks. ved brug af 3D-briller eller gennemsigtige skærme. Projektet vil undersøge mulighederne for, hvordan teknologien bedst finder anvendelse inden for f.eks. smertelindring. Projektet vil bygge videre på Hospitalsenhed Midts erfaringer fra et projekt på fødeafdelingen og børneafdelingen. Fokus er på at udbrede anvendelsen af XR til reduktion af angst samt træning i forskellige procedurer som f.eks. førstehjælp. Teknologien kan også bruges til 3D-visualisering f.eks. af hjerter i forbindelse med operation, der kan give patienter bedre forståelse af proceduren, og hvilke problematikker der er forbundet hermed.

Projektet vil derfor bidrage til Hospitalsenhed Midts overordnede mission: "at udvikle specialiserede sundhedsydelser, hvor patienterne oplever sammenhæng og høj faglig kvalitet". Samtidig medvirker projektet til at skabe et kompetenceløft for sundhedspersonalet ved at gøre ny teknologi anvendelig i klinikken.

Succeskriterier

Projektets mål er at udvikle to til tre nye løsninger, der kan integreres i eksisterende behandlinger. Dernæst vil projektet etablere et innovationsmiljø for XR-løsninger, hvor klinikere kan afprøve teknologien, skabe samarbejder med virksomheder og dele viden på tværs af afdelinger og sektorer. Det er målet, at mindst to virksomheder med fokus på dette felt flytter ind i erhvervshuset House of Industry, som er placeret i fysisk nærhed til hospitalet.

Samarbejdspartnere

Hospitalsenhed Midt anvender foreningen ViborgEgnens Erhvervsråd som operatør. Test- og Udviklingscenter for Velfærdsteknologi vil være faglig projektleder. Test- og Udviklingscenter for Velfærdsteknologi er finansieret af Hospitalsenhed Midt og Viborg Kommune. Aarhus Universitet, Mercantec og Aarhus Maskinmesterskole er samarbejdspartnere gennem House of Industry. Desuden er The Animation Workshop – VIA University College en central del af projektet, og der samarbejdes med DEFACUM om en evaluering af effekten af de nye XR-teknologier. Derudover bidrager virksomheden XploR XR med medfinansiering til projektet.

Projektet har en tidsplan fra december 2020 til december 2022. Såfremt tilskuddet godkendes opstartes projektet hurtigst muligt.

Økonomi

Projektet har et samlet budget på 1,225 mio. kr., og der søges om medfinansiering fra puljen til sundhedsinnovation under de regionale udviklingsaktiviteter på i alt 1 mio. kr. i 2020. Tilskuddet vil blive anvendt i hele projektperioden, jf. tabel 1, og hele tilskuddet vil blive udbetalt i 2020, jf. tabel 2. Hvis ansøgningen godkendes, vil der ikke være flere midler i puljen til medfinansiering i 2020.

Tabel 1. XR Midt - Budget				
1.000 kr.	2020	2021	2022	I alt
Budget				
Frikøb af klinikere		50	50	100
Udstyr	20	100	45	165
Køb af ydelser fra virksomheder		180	370	550
Evaluering		50	100	150
Projektledelse	20	120	120	260
Budget i alt	40	500	685	1.225

Tabel 2. XR Midt - Finansiering	
1.000 kr.	2020
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland - Medfinansieringspulje under sundhedsinnovation	-1.000
Hospitalsenhed Midt	-50
Viborg Kommune	-25
ViborgEgnens Erhvervsråd	-50
XPLOR XR	-100
Finansiering i alt	-1.225

Baggrund

Projektet ligger i forlængelse af kortlægningen af XR-initiativer inden for sundhed, som blev udarbejdet for Region Midtjylland i juni 2020, hvor én af anbefalingerne var at skabe tættere kontakt mellem hospitaler og virksomheder, som arbejder med XR. Derudover tager Hospitalsenhed Midt afsæt i sin animationsstrategi, som er udarbejdet i samarbejde med Viborg Kommune for 2021-2022.

Projektet understøtter visionen i Region Midtjyllands Udviklingsstrategi 2019-2030 om at sikre "et bæredygtigt og effektivt sundhedsvæsen for borgeren og tæt på borgeren". XR vil gøre hospitalets tilbud bedre, mere attraktivt og mere tilgængeligt.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der ydes tilskud på 1 mio. kr. i 2020 fra puljen til sundhedsinnovation under de regionale udviklingsaktiviteter til projektet "XR Midt" på Hospitalsenhed Midt med ViborgEgnens Erhvervsråd som operatør.

Claus Kjeldsen og Carsten Kissmeyer var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Ansøgning - XR projektet

Punkt 10: Midttrafiks forslag til ny indtægtsdelingsmodel

1-30-75-2-20

Resume

Et forslag fra Midttrafik om en ny model til deling af indtægterne i den kollektive trafik mellem bestillerne vil betyde store afvigelser primært mellem Region Midtjylland og bybuskommuner. En simuleret kørsel på indtægterne viser, at Region Midtjylland vil øge indtægterne med ca. 30 mio. kr. i forhold til regnskab 2019. Det indstilles, at modellen får 100 % virkning fra 2022. Det er Midttrafiks repræsentantskab, som træffer beslutning om modellens indførelse. Repræsentantskabet drøfter modellen på møde den 11. december 2020.

Direktionen indstiller,

at det meddeles Midttrafik, at Region Midtjylland ønsker indtægtsfordelingsmodellen indført med 100 % virkning fra 2022.

Sagsfremstilling

Bestyrelsen for Midttrafik har besluttet at indstille til repræsentantskabet den 11. december 2020, at en ny model for deling af indtægterne i den kollektive trafik mellem region og kommuner drøftes med henblik på efterfølgende fremlæggelse for KKR og kontaktudvalget.

Indtil 2017 fordelte Midttrafik indtægterne i den kollektive trafik på baggrund af salg i busser og et fagligt skøn om fordelingen ved salgssteder reel viden, om indtægterne kunne henføres til regionen eller kommunerne. I årene 2015 og 2016 omlagde Midttrafik store dele af sit salgssystem omfattende afskaffelse af klippekort, indførelse af mobilapp og Rejsekort.

På baggrund af stor usikkerhed om konsekvenserne for indtægtsdelingen af denne omlægning sammenholdt med et nyt takstsystem i form af Takst Vest og etableringen af letbanen vedtog Midttrafiks bestyrelse på møde den 19. maj 2017 to modeller for den fremtidige indtægtsdeling. I perioden fra 2017 til 2020 skulle indtægterne fastlåses for at give region og kommuner størst mulig budgetsikkerhed. Fra 2020 skulle der indføres en indtægtsmodel, der fordeler indtægterne så korrekt som muligt mellem bestillerne. På grund af coronakrisen er indførelse af en ny indtægtsdelingsmodel imidlertid blevet forsinket.

Midttrafik har i samarbejde med COWI nu udviklet en ny indtægtsdelingsmodel, hvor ca. 90 % af indtægterne fordeles efter det reelle forbrug af busser, letbane og lokalbane. Dette er muligt, fordi kunderne i stigende grad anvender nye digitale løsninger som Rejsekort og Midttrafik App. Med data fra Rejseplanen kan den aktuelle køreplan ligeledes indgå i fordelingen af indtægterne. Når det ikke er muligt at fordele indtægterne 100 %, skyldes det, at der er billetter, hvor oplysninger om rejsen er ikke-eksisterende, f.eks. fritidsrejser på ungdomskort, turistbilletter, soldaterkort eller rejser, der bliver afvist i Rejseplanen, fordi Rejseplanen ikke kan finde en mulig rejsevej mellem destinationerne. Her sker fordelingen efter bedste faglige skøn.

Den ny indtægtsdelingsmodel er afprøvet ved en simuleret kørsel på indtægter i 2019 og viser store afvigelser primært mellem Region Midtjylland og bybuskommuner. Region Midtjyllands andel af indtægterne øges med 30 mio. kr., mens eksempelvis Aarhus Kommune får reduceret sin andel med 18 mio. kr. Alt andet lige burde Region Midtjyllands indtægter de seneste fire år samlet set have været omtrent 120 mio. kr. højere. Det skal bemærkes, at hverken region eller kommuner har set anledning til tidligere at så tvivl om den nuværende indtægtsdelingsmodel, som er baseret på Midttrafiks bedste faglige skøn.

Oversigt over indtægtsdelingen er vedlagt som bilag.

På repræsentantskabsmødet den 11. december forventes drøftet et forslag fra Midttrafik om at indfase indtægtsdelingsmodellen gradvist over de næste år, så indtægterne fordeles efter den nye model i 2022, 2023 og 2024 med henholdsvis, 50 %, 75 % og 100 %. Frem til 2022 fordeles indtægterne efter den nuværende indtægtsdelingsmodel.

Coronakrisen har medført frafald af passagerer i den kollektive trafik, og det er vurderingen, at ikke alle vender tilbage i busser og tog. Det vil betyde et indtægtstab for Region Midtjylland, som kan medføre behov for politisk stillingtagen til yderligere besparelser på den regionale kollektive trafik. Samtidig er der stort fokus på en grøn omstilling af den kollektive trafik, hvilket må forventes at medføre merudgifter.

Derfor foreslår administrationen, at indtægtsdelingsmodellen får 100 % virkning fra 2022. De forventede ekstra indtægter kan anvendes til at afbøde kommende besparelser på den regionale kollektive trafik samt til investeringer i den grønne omstilling.

Det bemærkes, at Region Midtjylland ikke er en del af Midttrafiks repræsentantskab, som består af et medlem fra hver kommune.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at regionsrådet tiltræder indtægtsfordelingsmodellen, som foreslået af Midttrafiks bestyrelse, og

at indtægtsfordelingsmodellen gennemføres hurtigst muligt.

Claus Kjeldsen og Carsten Kissmeyer var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Resultat indtægtsdelingsmodel

Punkt 11: Tilskud til pilotprojekt med elbus

1-30-75-3-20

Resume

Region Midtjylland har som mål, at den kollektive regionale busdrift skal være CO₂-neutral senest i 2030. I det seneste udbud er biogas og HVO-biodiesel indarbejdet som bæredygtige drivmidler. Regionen og Midttrafik ønsker også at gøre erfaringer med elbusser og vil derfor igangsætte et pilotprojekt med elbusser. Det indstilles, at regionen bevilger et tilskud på 1,625 mio. kr. til pilotprojektet.

Direktionen indstiller,

at der bevilges 1,625 mio. kr. i 2020 af tilskudsmidlerne fra puljen til mobilitet og yderområder under de regionale udviklingsaktiviteter til Midttrafik til gennemførelsen af pilotprojektet med elbusser.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland og Midttrafik har igangsat den grønne omstilling af de regionale kollektive busruter. I seneste udbud er de bæredygtige drivmidler biogas og HVO-biodiesel indarbejdet. Parterne ønsker også at få mere erfaring med elbusser og vil derfor igangsætte et pilotprojekt med elbusser på en kortere regionalrute.

Fordelen ved elbusser er, at de udover at være 100 % CO₂-neutrale (ved anvendelse af grøn strøm) også er emissionsfrie. Det vil sige, at der ikke udledes reststoffer og partikler i nærmiljøet. Herudover medfører elbusser væsentligt mindre støjgener end de traditionelle busser med forbrændingsmotor. Ligeledes vurderes udgifterne til drift og vedligehold at være lavere end ved dieselbusser.

Udfordringen er dog, at kørsel med elbusser på lange regionalruter vil kræve forholdsvis mange ladestandere og ophold på ruterne med den nuværende batteriteknologi. Det er derfor en udfordring at sikre passende og/eller tilstrækkelig rækkevidde for bussen.

Et pilotprojekt kan give regionen og Midttrafik erfaring med fordelene og udfordringer med elbusser og undersøge, om der er grundlag for at udbrede elbusser på flere af regionens ruter.

Pilotprojekt på ruterne Lemvig-Struer og Lemvig-Holstebro

Midttrafik foreslår rute 33 Lemvig-Struer og rute 24 Lemvig-Holstebro som mulige ruter for pilotprojektet. De to ruter betjenes af de samme busser, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at have begge ruter med i pilotprojektet.

Valget af ruterne skyldes, at der er tale om forholdsvis korte ruter, og at der formentlig vil være mulighed for opladning både i Struer og i Lemvig. Struer Kommune er i gang med at omstille deres bybusser til elbusser. Fire ud af seks busser på ruterne er stationerede i Lemvig.

I forbindelse med Midtjyske Jernbaners planer om at erstatte de nuværende tog på Lemvigbanen med batteritog i 2024 forventes der opstillet ladestandere ved Lemvig station. De erfaringer, der opnås ved etablering af ladeinfrastruktur til busser, kan indgå i det forberedende arbejde med at analysere etablering af ladeinfrastruktur til batteritog. Hertil kommer, at ladestandere naturligvis vil kunne benyttes af private og evt. kommunale personbiler.

Der skal udarbejdes en egentlig projektbeskrivelse for pilotprojektet. Heri vil der blandt andet skulle vurderes de teknologiske muligheder, behov for infrastruktur, og hvor mange af de nuværende seks busser på de to ruter, der skal erstattes af elbusser. Ligeledes skal det vurderes, om det er muligt at indlægge længere ophold i køreplanen i henholdsvis Struer og Lemvig med henblik på opladning i løbet af dagen. Projektbeskrivelsen skal kortlægge de fremtidige teknologiske muligheder og økonomiske omkostninger i Klimasamarbejdsaftalen.

Økonomi

Midttrafik ansøger og bliver den udførende part i pilotprojektet, og Region Midtjylland finansierer pilotprojektet med et tilskud på 1,625 mio. kr. Midlerne skal finansiere merudgiften ved anvendelse af elbusser på ruterne.

Ifølge den analyse, som regionsrådet i 2019 anmodede Midttrafik om at få lavet for at belyse mulighederne for indfasning af bæredygtige teknologier i den regionale kollektive bustrafik frem mod 2030, vurderes det at blive 7-10 procent dyrere om året med elbusser i forhold til de nuværende dieselbusser. Udvalg for regional udvikling fik præsenteret analysens resultater på mødet den 5. oktober.

Overslagsmæssigt svarer det til en forventet årlig merudgift på omkring 0,8 mio. kr. til udvikling og igangsætningsomkostninger ved omstilling til elbusser, hvis den samlede kørsel på ruterne omstilles til eldrift. Beregningen tager udgangspunkt i omkostningerne for rute 33 og 24 i budget 2021. Med tilskuddet på 1,625 mio. kr. vil den grønne omstilling således kunne finansieres i ca. to år. Herefter vil der skulle findes yderligere finansiering, hvis elbuskørslen skal fortsætte efter udløb af pilotprojektet.

Tabel 1. Budget og finansiering.			
1.000 kr.	2022	2023	I alt
<i>Budget</i>			
Drift af rute 33	4.600	4.600	9.200
Drift af rute 24	4.000	4.000	8.000
Udvikling og igangsætningsomkostninger ved omstilling til elbusser	800	800	1.600
Budget i alt	9.400	9.400	18.800
<i>Finansiering</i>			
Region Midtjyllands bestillerbidrag til kollektiv trafik	-8.600	-8.600	-17.200
Region Midtjyllands tilskudsmidler til mobilitet	-800	-800	-1.600
Finansiering i alt	-9.400	-9.400	-18.800
Total	0	0	0

Pilotprojektet indarbejdes i det kommende udbud vedrørende de midt- og vestjyske ruter. Udbuddet forventes gennemført i 2021 med kontraktstart ved køreplansskiftet i 2022. Midlerne vil blive øremærket til pilotprojektet og vil være med til at finansiere merudgiften ved den grønne omstilling med elbusserne.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges 1,625 mio. kr. i 2020 af tilskudsmidlerne fra puljen til mobilitet og yderområder under de regionale udviklingsaktiviteter til Midttrafik til gennemførelsen af pilotprojektet med el-busser.

Claus Kjeldsen og Carsten Kissmeyer var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Udvalget for regional udvikling fik præsenteret resultaterne af analysen af mulighederne for indfasning af bæredygtige teknologier i den regionale kollektive busstrafik frem mod 2030 på mødet den 5. oktober.

Punkt 12: Orientering om Kollektiv Trafikplan for Midt- og Vestjylland, herunder unges transportvaner #

1-30-75-7-20

Resume

Efter anmodning fra regionsrådsmedlem Morten Flæng orienteres der om udarbejdelsen af en kollektiv trafikplan for de midt- og vestjyske kommuner i regionen, hvor undersøgelse af unges transportvaner indgår.

Danske Regioner og Transport- og Boligministeriet er ligeledes ved at lave en undersøgelse af de unges transportvaner. Region Midtjylland forventer at blive involveret i dette arbejde.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om udarbejdelse af kollektiv trafikplan for Midt- og Vestjylland, herunder undersøgelsen af unges transportvaner, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Kollektiv trafikplan for Midt- og Vestjylland

Otte midt- og vestjyske kommuner ønsker med afsæt i Midttrafiks Trafikplan 2019-2022, at der udarbejdes en kollektiv trafikplan for området. Planen skal ske med baggrund i bl.a. befolkningstæthed, udvikling i demografi og bilejerskab. De otte kommuner, som også kaldes 8-kommunesamarbejdet, omfatter Lemvig, Struer, Skive, Holstebro, Viborg, Herning, Ikast-Brande og Ringkøbing-Skjern.

De otte kommuner ser den kollektive trafik som et middel til at skabe mobilitet i yderområderne og har ikke fokus på trængselsproblemer i samme grad, som de østjyske kommuner har.

Trafikplanen udarbejdes af Midttrafik, som suppleres af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for kommunerne og regionen. Arbejdet ledes af en styregruppe forankret i direktørnetværket for 8-kommunesamarbejdet, udviklingsdirektøren i Region Midtjylland samt Midttrafiks direktør.

Kommunerne har foreslået, at der nedsættes en politisk følgegruppe for at sikre politisk sparring i processen. Følgegruppen vil bestå af en politisk repræsentant for hver af kommunerne og regionen. På forretningsudvalgsmødet den 8. december 2020 behandles udpegningen til følgegruppen.

Trafikplanen forventes at være iværksat ved køreplansskiftet i 2022 eller i forbindelse med udbud af kørslen i området.

Undersøgelse af unges transportvaner i midt- og vestjyske kommuner

Midttrafik har over nogle år konstateret nedgang i salget af ungdomskort, der er målrettet unge uddannelsessøgende. Da transport af unge uddannelsessøgende er en kernegruppe i den kollektive trafik, har Midttrafik, kommunerne og regionen særlig fokus på problemstillingen, og det indgår derfor også som et særligt fokusområde i trafikplanarbejdet.

I trafikplanarbejdet er der derfor igangsat en undersøgelse af de unges transportvaner, deres holdninger til kollektiv trafik, og hvad der vil kunne påvirke deres transportadfærd. Der vil bl.a. blive spurgt ind til, om de unge er tilfredse med frekvensen, selve transporten, komforten, billettyper og priser. Der vil også blive spurgt ind til, hvad der kan påvirke dem til at tage bussen i stedet for bilen, f.eks. klimavenligere busser, oftere afgang og færre skift undervejs.

Der er ambitionen at få afklaret, hvad der motiverer de unge til at til- og fravælge den kollektive transport, og hvordan man vil kunne få flere unge til at tage bussen.

Midttrafik er bestiller af undersøgelsen, og Region Midtjylland sidder sammen med fem kommuner i arbejdsgruppen. Resultatet forventes at foreligge i midten af februar 2021 og vil blive forelagt udvalget på dets møde i april 2021.

Danske Regioner og Transportministeriets undersøgelse

I forlængelse af klimasamarbejdsaftalerne om grøn kollektiv trafik vil Danske Regioner sammen med Transport- og Boligministeriet lave en undersøgelse af de unges transportvaner, der skal pege på, hvad der kan få flere unge til at cykle, gå eller tage den kollektive trafik i stedet for bilen. Ambitionen er, at analysen kan være med til at identificere indsatsområder og handlemuligheder.

Undersøgelsen skal drage nytte af allerede eksisterende undersøgelser i regionerne og hos trafiksekskaberne. Region Midtjylland forventer derfor, at undersøgelsen af de unges transportvaner i de midt- og vestjyske kommuner kan bidrage til undersøgelsen. Region Midtjylland forventer at blive involveret i Danske Regioner og Transport- og

Boligministeriets undersøgelse, da det af klimasamarbejdsaftalen fremgår, at regeringen vil foretage en analyse af de unges transportvaner i samarbejde med regionerne.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om udarbejdelse af kollektiv trafikplan for Midt- og Vestjylland, herunder undersøgelsen af unges transportvaner, til efterretning.

Claus Kjeldsen og Carsten Kissmeyer var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 13: Prioritering af kulturudviklingsmidlerne i 2021

1-26-26-20

Resume

Administrationen har udarbejdet et forslag til en tidlig udmøntning af kulturudviklingsmidlerne i 2021 med fokus på de udfordringer, kulturlivet har på grund af Covid-19. For at tilgodese mindre kulturaktører og kulturens vækstlag foreslås der afsat en indikativ ramme til mindre kulturprojekter, samtidig med anvendelse af midler til større udviklingsprojekter. Der vil ved prioritering af ansøgninger være fokus på nye muligheder, men også begrænsninger som følge af Covid-19.

Direktionen indstiller,

at prioriteringen af kulturudviklingsmidlerne i 2021 godkendes.

Sagsfremstilling

Kulturudviklingsmidlerne udmøntes i 2021 ud fra erfaringerne fra 2020, således at der fortsat er et fokus på kulturområdets Covid-19-udfordringer. Samtidig skal midlerne anvendes til udvikling af kulturprojekter inden for de fem strategiske indsatsområder, der fremgår af regionens kulturpolitik fra juni 2020.

Det foreslås at prioritere kulturudviklingsmidlerne til følgende tre områder i 2021:

Større udviklingsprojekter

Der ydes i lighed med tidligere støtte til større udviklingsprojekter med bred regional relevans, som gennemføres i brede partnerskaber, hvortil der afsættes en ramme på 6 mio. kr. Kriterierne er uændrede fra tidligere, men der vægtes projekter, der afhjælper Covid-19-udfordringer og projekter, der understøtter inddragelse af vækstlaget (ved vækstlaget forstås her mindre kulturaktører med mindre og mere lokale netværk).

Mindre kulturprojekter

Som noget nyt afsættes der en ramme på 2 mio. kr. til mindre projekter, der har til formål:

- at understøtte udvikling og omstilling i et kulturliv præget af Covid-19 udfordringer
- at understøtte en geografisk spredning
- at tilgodese mindre kulturaktører inden for vækstlaget uden udbygget netværk.

Strategiske projekter

Der reserveres en ramme på 1,1 mio. kr. til igangsættelse af konkrete projekter, der understøtter de fem strategiske indsatsområder i Region Midtjyllands kulturpolitik. De fem områder er regionalt samarbejde, udvikling og eksperimenter, kultur og sundhed, kultur og landdistrikter samt børne- og ungekultur.

Kriterier, tidsplan og økonomi

Midlerne til de større udviklingsprojekter og mindre kulturprojekter, i alt 8 mio. kr., udmøntes i forbindelse med en annoncering i begyndelsen af december 2020 efter ansøgninger med ansøgningsfrist den 8. februar 2021. Administrationen udarbejder en handlingsplan for kulturområdet for 2021, der beskriver en udmøntning af kulturpolitikens fem indsatsområder med anvendelse af de 1,1 mio. kr. Handlingsplanen præsenteres for regionsrådet i begyndelsen af 2021.

Der forventes præsenteret en oversigt over de indkomne ansøgninger herunder overblik i forhold til geografi, strategiske indsatsområder m.m. på mødet i udvalget for regional udvikling 12.april 2021, og at der på mødet i udvalget den 3. maj 2021 forelægges en indstilling til prioritering af ansøgninger. I efteråret 2020 ændrede regionen kravet om egenfinansiering fra projektet til 25 % mod normalt 50 % for i højere grad at tilgodese kulturaktører påvirket af Covid-19-situationen. Dette ændrede krav fastholdes i 2021.

Kriterier og tidsplan for behandling af de indkomne ansøgninger fremgår af bilaget "Kulturudviklingsmidler 2021". For at medvirke til nye ansøgninger og kvalificere ansøgninger holder administrationen orienteringsmøder i januar 2021.

Kulturudviklingsmidler udgør i 2021 i alt 12,745 mio. kr. Ud over de tre prioriteter anvendes de til regionsrådets Kultur- og eventpulje, Europæisk Kulturregion og en administrativ pulje.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2021
<i>Budget</i>	
Udviklingsprojekter - ansøgninger	6.000
Mindre kulturprojekter - ansøgninger	2.000
Strategiske projekter - handlingsplan	1.100
Prioriterede midler i udmøntningen	9.100
Kultur- og eventpulje	2.040
Europæisk Kulturregion	1.300
Administrativ pulje	305
Budget i alt	12.745
<i>Finansiering</i>	
Kulturudviklingsmidler 2021	-12.745
Finansiering i alt	-12.745
Total	0

I forbindelse med udmøntningen af projekttilskud under kultur ydes der momsrefusion, hvorfor der kan bevilges 8 % mere end rammen.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling godkendte prioriteringen af kulturudviklingsmidlerne i 2021.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

I forbindelse med regionsrådets bevilling af tilskud fra kulturudviklingsmidlerne for 2020 blev det besluttet, at udmøntning af midler i 2021 fremrykkes til først på året og at midlerne prioriteres til Covid-19-relateret støtte.

Udvalget for regional udvikling har på møde den 9. november 2021 drøftet den kommende udmøntning af midler blandt i forhold til hvordan der understøttes en region i balance og til hvordan kulturens vækstlag understøttes.

Udvalget har desuden lagt vægt på en tidlig uddeling i 2021 og en øget politisk prioritering af ansøgningerne til kulturudviklingsmidlerne.

Bilag

Notat om kulturudviklingsmidler i 2021

Punkt 14: Orientering om grundvandstruende jordforureninger, som afventer oprensning i Region Midtjylland

1-35-71-2-20

Resume

Regionen har ansvaret for at sikre grundvandet og grundvandsressourcen mod historiske jordforureninger, der udgør en trussel overfor værdifuldt grundvand. De forureninger, der udgør den største risiko, skal undersøges og ryddes op først. Region Midtjylland har derfor en dynamisk liste over grundvandstruende jordforureninger, som afventer oprensning. Listen bliver løbende opdateret og vurderet i forhold til den pågældende forurening og den risiko, den udgør overfor grundvandet.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om grundvandstruende jordforureninger, som afventer oprensning, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalget for regional udvikling har i forbindelse med besigtigelsen af forureningssagen ved højtalerfabrikken i Videbæk den 10. august 2020 efterspurgt en orientering om, hvilke grundvandstruende jordforureninger der p.t. afventer oprensning i Region Midtjylland.

Det er ofte dyrt at oprense jordforureninger, der truer grundvandet. Det er ikke unormalt, at en grundvandsafværge beløber sig til et tocifret millionbeløb. Derfor er det vigtigt, at regionen udfører grundige undersøgelser og robuste risikovurderinger af forureningerne, inden der træffes beslutning om, at en offentlige afværgeindsats er nødvendig.

Som eksempel kan nævnes forureningen i Videbæk, hvor en den tidligere drift af en højtalerfabrik i perioden 1945-1994 har medført forurening med chlorerede opløsningsmidler i jord og grundvand. Samt forureningen i Boulstrup, hvor et tidligere renseri truede det primære grundvand i området og dermed drikkevandsforsyningen til en stor del af Odder Kommune. Udvalget har besøgt de to forureningssteder i henholdsvis august 2020 og juni 2019.

Liste over kendte grundvandstruende sager

Administrationen har udarbejdet en liste over de på nuværende tidspunkt kendte grundvandstruende sager, som kræver afværgeindsatser.

Listen giver et overblik over de afværgeprojekter, der er i gang (3 stk.), der er under planlægning (1 stk.), der er på venteliste (7 stk.) og dem, hvor der udføres drift af permanent afværgeanlæg (6 stk.), hvilket vil sige, at der udføres afværge i form af oppumpning af forurenede grundvand med det formål at forhindre yderligere spredningen af forureningen i grundvandet. Derudover er der i regionen 15 forureninger, hvor en risiko ikke kan afvises, og hvor forureningsudviklingen i grundvandet derfor overvåges med det formål løbende at vurdere, om der opstår behov for afværgeforanstaltninger. Ændringer i forureningsudviklingen kan eksempelvis opstå som et resultat af klimarelaterede påvirkninger eller ændringer samt ændringer i indvindingsbehov.

I forhold til prioriteringen af, hvilke afværgeprojekter der skal planlægges og sættes i gang, prioriteres de afværgeprojekter, som vurderes at være mest forurenende, og som udgør den største trussel og derfor er afgørende at få håndteret først. Men samtidig er det også en prioritet at få så meget rent grundvand som muligt for de afsatte midler, hvorfor mindre afværgeprojekter også prioriteres.

De senere år har regionen prioriteret ressourcer til at igangsætte et større afværgeprojekt (10-15 mio. kr.) ca. hvert tredje år. Samtidig har det også været en prioritet at gennemføre en række mindre afværgeprojekter, som også er vigtige at håndtere og ikke må hobe sig op.

Hvert år gennemfører Region Midtjylland mere end 300 forureningsundersøgelser på grunde, som mistænkes for at være forurenede, og på grunde, vi ved er forurenede. Nogle af disse grunde vil være forurenede og true grundvandet i en sådan grad, at oprensning er påkrævet. Derfor er listen over afværgesager dynamisk og bliver løbende opdateret, hvilket også betyder, at der løbende sker en opdatering af prioriteringen af afværgesager på ventelisten.

Et mere fuldendt billede af forureningssituationen i Region Midtjylland vil tidligst kunne tegnes om ti år, når arbejdet med at undersøge alle grunde er afsluttet. Der er fortsat omkring 2.000 lokaliteter, der skal undersøges, og ca. 60 % af disse ligger i områder med værdifuldt grundvand. Det vurderes, at der ligger ca. 100-150 mio. kr. i afværgeomkostninger på grundvandstruende forureninger fordelt på 25-40 projekter i fremtiden.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om grundvandstruende jordforureninger, som afventer oprensning, til efterretning.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet blev på mødet i oktober 2020 orienteret om den nationale prognose for den samlede jordforureningsopgave i Danmark.

Bilag

Afværgeliste

Punkt 15: Orientering om offentliggørelse af høringssvar

1-34-76-2-20

Resume

Regionen har modtaget knap 300 høringssvar til forslaget til Råstofplan 2020. Høringssvarene er den 25. november offentliggjort via råstofplanens hjemmeside. Der orienteres om arbejdet med gennemgangen af de indkomne høringssvar, offentliggørelsen og den videre proces.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om arbejdet med gennemgang af de indkomne høringssvar, offentliggørelsen af dem og den videre proces tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I høringsfasen af regionens forslag til Råstofplan 2020 er der indkommet knap 300 høringssvar. Høringssvarene er indsendt af blandt andre borgere, staten, kommuner, interesseorganisationer og råstofbranchen.

Høringssvarene er den 25. november offentliggjort. Høringssvarene kan ses via klik i højre side af råstofplanens hjemmeside på følgende link: www.rastofplan2020.rm.dk

Som tidligere gennemgået på temadrøftelse for udvalget den 9. november 2020 relaterer høringssvarene fra borgerne sig primært til de nye forslag til råstofgraveområder og i et mindre omfang til eksisterende råstofgraveområder. Bekymringerne fra borgerne, herunder særligt naboer og bysamfund, angår primært til støj, støv og tung lastbiltrafik i forbindelse med råstofgravning. Høringssvarene fra myndighederne handler om varetagelsen af deres myndighedsområder og deres planlægning i det åbne land. Det fremgår af høringssvarene, at interessen for arealerne i det åbne land er stor. Interesseorganisationernes høringssvar handler primært om landskab, grundvand og natur, og om hvordan råstofgravning påvirker dette. Og indvinderne fra råstofbranchen udtrykker i deres høringssvar bekymring for manglen på kvalitetsmaterialer, såsom sten og grus, samt at mange af branchens forslag til nye råstofgraveområder ikke er taget med i forslaget.

I løbet af de næste seks måneder vil administrationen og politikerne arbejde og behandle de indkomne høringssvar og så vidt muligt indarbejde den nye viden i råstofplanen. Høringssvarene bidrager også med nuancer til vægtningen der arbejdes med i forhold til råstofloven. Det betyder, at samfundets efterspørgsel efter råstoffer på den ene side skal tilgodeses samtidigt med, at natur og miljø tilgodeses på den anden side.

Udkast til endelig råstofplan forventes at blive politisk behandlet i regionsrådet 2. kvartal 2021.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om arbejdet med gennemgang af de indkomne høringssvar, offentliggørelsen af dem og den videre proces til efterretning.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 16: Drøftelse af møder i Danske Regioner #

1-00-13-17

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners udvalg for regional udvikling og EU samt udvalg for miljø og ressourcer.

Der var senest møde i udvalg for regional udvikling og EU 26. november 2020. Referat fra møde den 30. oktober er vedlagt. Næste møde er den 20. januar 2021.

Der var senest møde i udvalg for miljø og ressourcer den 5. november 2020. Referat er vedlagt. Næste møde er den 28. januar 2021.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 17: Gensidig orientering #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Intet til punktet.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.